

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Ioannis Nider Ordinis Prædicatorum Theologi De Reformatione Religiosorum Libri Tres

Nider, Johannes

Antverpiæ, 1611

VII. Quando obiiciunt reformationem esse nouitatem & singularitatem;
ostendit, quæ sit bona nouitas & singularitas, & quæ sit mala.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45728)

dicente Domino: *Nolite iudicare, & non* Mat. 7.1.
iudicabimini. Super quo dicit Augustinus: Aug. lib. 2.
 Hoc loco nihil aliud præcipi æstimo, nisi vt ser. Do. in
 ea facta, quæ dubia sunt, quo animo fiant, in mon. to. 4.
 meliorem partem interpretentur. De his
 autem, quæ non possunt bono animo fieri,
 sicut sunt blasphemix, & huiusmodi, nobis
 iudicare permittitur. De factis autem me-
 diis, quæ possunt bono & malo animo fieri,
 temerarium est iudicare, maximè vt con-
 demnemus. Vtitur præterea Prælati, siue
 bonus siue malus sit, iure suo, quando man-
 dat subdito, vt se huic sæculo non confor-
 met, sed iubet seruare ea vota regulæ & con-
 stitutionum, quæ distinxerunt in professio-
 ne labia sua. Insuper etiam apud subditum,
 est voti debitum; quando se promisit obe-
 dientiam seruare Prælato suo secundum re-
 gulam & statuta.

CAPVT VII.

*Quando obiiciunt reformationem esse noui-
 tatem & singularitatem; ostendit, quæ
 sit bona nouitas & singularitas, quæ sit
 mala.*

AD quartam obiectionem, vbi dicunt
 reformationem esse rei nouitatem &
 singularitatem: in hoc impij suam cæcita-

tem manifestant & ignorantiam. Nouitas enim non semper in malo, sed sæpè in Sacra paginâ in bono accipitur: imò nullus reformari potest absque inductione nouæ formæ; vnde toto nisu cordis studere debent Religiosi, quatenus innouentur spiritu. *Seruiamus*, inquit Apostolus, *in nouitate spiritus, & non in vetustate litteræ.* Assumere itaque quinque nouitates sacra docet Scriptura. Primò, nouitatem cordium in pœnitendo de vitâ præteritâ, quam nouitatem Deus promittit Ezech. 36. *Dabo vobis cor nouum.* Secundò, nouitatem oris, quâ verbum vitæ prædicemus & cantemus, quam Christus promittit Mar. vlt. *Linguis loquentur nouis.* & in Psal. *Cantate Domino canticum nouum.* Tertiò, nouitatem conuersationis, de quâ 1. Cor. 5. *Expurgate vetus fermentum, vt sitis noua conspersio.* Quartò, nouitatem bonæ famæ, & nominis, de quâ Isa. 62. 2. *Vocabitur tibi nomen nouum, quod os Domini nominauit.* Quintò, nouitatem vitæ, de quâ ad Heb. 10. *Habentes itaque fratres fiduciam in introitu sanctorum, in sanguine Christi, quam initiavit nobis viam nouam.* Sciant tamen reformationis æmuli, quòd nouitas, cum à sanctis vituperatur Doctoribus, importat aliquid, quod nec à sacris approbatum est Scripturis, nec ab Ecclesiæ sanctæ

sanctæ vsibus. Certum autem est, quòd re-
formare mores secundum regulam & sta-
tuta per Ecclesiam approbata diutinè, nihil
mali, sed maiorem viuendi perfectionem
importare dinoscitur. Non ergo nouum est,
quod à ducentenis annis ab his traditum est
& practicum Patribus, quos tota vbique
in vitâ & doctrinâ colit vniuersalis Ecclesia.
De singularitate pari modo se pandunt esse
aut maleuolos aut ignorantissimos. Singu-
laritas enim, prout importat vitium (quem-
admodum S. Thomas habet à B. Bernardo) quidam est gradus superbiæ: quia quintus
humilitatis gradus est, tenerè quod commu-
nis regula monasterij habet; cui opponitur
singularitas, per quam scilicet sanctior vult
apparere aliis. Hæc ibi.

S. Th. 2. 2.
q. 162. ar. 4.
ad 4.
Bern. de 12.
gradib. hu-
mil. & su-
perb. gra. 5.
tom. 1.

Videat hîc mentis compos, quòd apud
Religiosos singularis est & dicitur, primò,
qui non vult tenere, quod communis tenet
regula monasterij. non dicitur, quod com-
munis tenet vita monasterij, quia in mona-
sterio sæpè multitudo monachorum non se-
quitur, quam professâ est regulam, sed po-
tius vitam imitatur mundanam, & huic sæ-
culo se conformare nititur totis viribus. Ad
singularitatem etiam exigitur, vt quis san-
ctior velit apparere, quàm existat. Hoc certè
vitium hypocrisis importat & superbiæ, aut

inanis gloriæ, nedum in Religioso & monacho, sed etiam in quolibet Christianam fidem professo. Et vt singularitas, quæ sonat vitium, quid sit pateat clariùs, aduerte dicenda infra in fine obiectionis x. & iterum

Bern. ibid,

verba B. Bernardi in libro De gradibus superbiæ, de cuius quinto gradu sic loquitur: Quintus sequitur gradus singularitatis; turpe est enim ei, qui se supra ceteros iactat, si non plus ceteris agat, per quod ultra ceteros appareat: nec tamen melior esse studet, sed videri: non meliùs viuere, sed videri viuere gestit, quatenus dicere possit; *Non sum sicut ceteri hominum.* Plus sibi blanditur de vno ieiunio, quod ceteris prandentibus facit, quàm si cum ceteris septem dies ieiunauerit. Commodior sibi videtur vna oratiuncula peculiaris, quàm tota psalmodia vnius noctis. Inter prandendum crebrò solet oculos iactare per mensas, vt si quem minùs comedere viderit, victum se doleat; & incipit idipsum sibi crudeliter subtrahere, quod necessarium victui prouiderat indulgendum: plus metuens gloriæ detrimentum, quàm famis cruciatum. Ad omnia denique sua strenuus, ad communia verò piger. Vigilat in lecto, dormit in choro; cumque aliis psallentibus ad vigilias totâ nocte dormitet, post vigilias, aliis in claustro quiescentibus, solus

in oratorio remanet. Cùm autem ex his, quæ singulariter sed inaniter agit, apud simpliciores eius opinio excreuerit, dum miserum beatificant, ipsum in errorem inducunt. Credit namque quod audit, & quid intendat, non attendit. Obliuiscitur intentionem, dum amplectitur opinionem. Quique de omni aliâ re plus credit sibi, quàm aliis; de se solo, plus aliis, quàm sibi: & quidquid de se laudatum agnouerit, non ignorantia, aut beneuolentia laudatoris, sed suis meritis arroganter ascribit. Hæc ille. Ecce, quis singularis sit monachus, pertinētissimè describitur. Seruare autem regulam & statuta à sanctis confirmata Patribus, ab Ecclesiâ uniuersali approbata, & practicata à uiris qui olim prudentiâ pollebant & virtutibus; hoc non est singularitatis incurrere vitium, sed sub voto, Deo reddere promissum. Nec de singularitatis vitio debet notari, qui supra alios opera supererogationis in victu vel amictu exercet, nisi faceret illud propter iactantiam vel superbiam, ut se ceteris præferat: quia sic esset vitium superstitionis, ut dicit S. Thomas: Si autem hæc facit, inquit, propter macerationem carnis, vel ad humiliationem spiritus, ad virtutem temperantia pertinet. Vnde Augustinus dicit de doctrinâ Christianâ: Quisquis restrictius rebus

S. Tho. 2. 2.
q. 169. ar. 1
ad 2.

Aug. lib. 3.
De doctr.
Christ. c. 12
tom. 3.

S. Bonau.
De perfect.
Euang. c. 12
B Greg.
1. Dial. c. 1.

prætereuntibus utitur, quàm sese habeant mores eorum cum quibus viuit, aut temperans, aut superstitiosus est. Et ita per omnia dicit S. Bonaventura libro De perfectione Euangelij cap. 12. In cuius rei euidentiam (vt 1. Dialogorum refert B. Gregorius) cum inter sæculares in Alpibus conuiuans S. Honoratus nollet carnes comedere, purus existens sæcularis, & de singularitate à sodalibus corrigeretur; exiuit mancipium volens aquam haurire per situlam, quam, in montibus, vbi consueuerunt homines audire de piscibus non eos videri, intrauit piscis miraculosè, qui ad sancti viri plura posset valere prandia. Per quod certè Dominus approbavit singularitatè supererogationis & temperantiæ; non singularitatem superstitionis & superbiæ. Ex quibus apertè iam conuincitur, nullum reformationi beneuolum, ceteri debere singularem, aut inuentorem nouitatum: quia se sæculo conformare volentes Religiosi tepidi, & Patrum sancita contemnentes vetera, potiùs singulares sunt vocandi. Possent autem iustiùs causari fratres reformati contra sibi aduersantes fratres opulentos, & notare de singularitatis vitio, charitati inimicissimo, quo propria sua communibus anteponunt monasterij rebus. De quâ singularitate habes infra cap. 12.

Aduer-

Aduertant prætereà antiquorum statuta non innouare cupientes, illud Cassiani De institutis monachorum, dicentis sic: Generali omnium constitutioni, paucorum non debet præponi nec præiudicare sententia. Illis enim debemus institutis ac regulis indubitata fidem, & indiscussam obedientiam per omnia commodare; non quas paucorum voluntas intulit, sed secundum quas vetustas tantorum temporum & innumerositas sanctorum Patrum concordi definitione in posteros propagauit.

Cassian.
lib. I. De
instit. monach.
c. 3.

CAPVT VIII.

Quando obiiciunt esse expectandum cum reformatione vsque ad generalem reformationem Ecclesiæ, ostendit, quòd hoc sit callidè reformationem fugere.

AD quintam, quando arguunt reformationem esse vsque ad generalem Ecclesiæ reformationem differendam: Cur, inquiunt tales, à nobis potius, quàm ab aliis reformationis rigor incipitur? numquid non eiusdem sumus professionis, cuius & alij? Respondetur, quòd tunc solum velle reformari, quando alij omnes reformantur, est numquam velle reformari, nisi in valle Iosaphat tempore extremi iudicij: quia tunc

D 5 omnes